

שְׂפִילַת לְהַמְרָה



יב מרחשון התשפ"ד
מפטירין למה תאמר יצקב
(ישעיה מ, כז)

פְּרִשְׁתָּ לָךְ-לָךְ

סיפור לשבת

מידת החסד ויצר הנתינה טבועה בנפש היהודי

אחד מגדולי ישראל הביא משל המדבר על מדת החסד הטבועה בנפש הישראלית והמשל הוא כדלהלן:

מעשה במלך אחד שעשה סעודה גדולה בפלטין הגדול שלו, והושיב בשני אולמות נפרדים, יהודים באולם אחד, וגויים באולם השני, ובכל סעודה העמיד לפני האורחים אותם מטעמים ואתם מעדנים ללא כל הבל, אבל הבעיה שהיתה שם, שהמזלגות והכפות שניתנו לאורחים היו ארוכים כל כך, עד שמן הנמנע היה להביא באמצעותם את האוכל לפה, והיתה זו תחבולה מצד המלך כדי לראות מי יצליח לאכול במזלגות וכפות אלו.

כעבור שעה יצא המלך לראות מה קרה, תחילה הוא נכנס לאולם של הגויים ומצא את כולם זבי דם והם מריבים ביניהם זה עם זה, בעוד שכל דברי המאכל עומדים על השולחן בלי שנגעו בהם, ובלי שיצליחו לאכול מהם אפילו משהו.

משם פנה המלך לאולם של היהודים, הוא התפלא להיווכח שמטעמי ומעדני המלך נאכלו כולם, וכל היהודים יושבים ומזמרים ומשוחחים בדברי תורה. שאל אותם המלך כיצד זה הצלחתם לאכול בכלים הארוכים האלו? ענו ואמרו: אמנם כן קשה היה לכל אחד מאתנו להגיש בעצמו אל פיו מן האוכל באמצעות מזלג כה ארוך, ועל כן נמנינו וגמרנו בינינו שיעמוד כל אחד ויאכיל את חברו, וכך אמנם עשינו וסיימנו את הסעודה.

כשהוא מלא התפעלות מחכמת היהודים חזר המלך לאולם של הגויים והכריז בפניהם: הנה תראו כמה טיפשים אתם וכמה חכמים היהודים, וסיפר להם כיצד מצאו היהודים עצה להתגבר על המכשול שהציב בפניהם. וסיים אותו גדול אשר המשיך את המשל: גם המלך החכם טעה, מפני שהפתרון שמצאו היהודים אינו נעוץ בחכמתם, כי אם מדת החסד אשר טבועה בהם, היא שהכריעה את הכף והיא שהביאה אותם להחלטה שכל אחד יאכיל את חברו, בנפש היהודי טבוע הרצון להשפיע איש על רעהו, מה שאין כן הגויים שבעצם טבעם הם דואגים כל אחד רק לעצמו, ומצוקת הזולת אינה נוגעת ללבם, ולכן לא שייך היה שיעלה על דעתם הרעיון שכל אחד יאכיל בכף שלו את חברו, וכך איפוא מתוך כעסם התחילו לריב זה עם זה וגם פצעו את עצמם עד זוב דם.

{ שאל אביך ויגדך }

אשא עיני

כוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חי האדם

פרק ד' | לא יצליח בתורה

ובאר זאת בעל ה"כף החיים" (סימן ד) בשם בעל ה"סלת בלולה" (סק"ג), שפאשר האדם נוגע בידי הטמאות בעיניו או באזניו, הוא יקנה עור או תרש פרוקניות ולא יצליח בתורה בכל אותו היום, כלומר, שיעל ידי קף הוא לא יבין את כל מה שהוא יראה בעיניו בתורה בכל אותו היום, וכן הוא לא יבין את כל מה שישמע בתורה בכל אותו יום. כי על ידי שהוא נוגע בידי הטמאות בעיניו ואזניו, שורה הטמאה על עיניו ואזניו, ומפני קף כל למודו יקנה בקשי רב בכל אותו יום כלו.

ועל פי זה מבאר מדוע קתבו חז"ל על קף בקמרה פה רבה, שעדיף לו לאדם לקצץ את ידיו והעקר שלא יגע בידי בעיניו או באזניו לפני נטילת ידיו של שחרית, וזאת מפני שתקלית כל ביאת האדם לעולם הזה היא רק כדי לעסק בתורה הקדושה, ואם אינו מבין את למודו, למה לו חיים.

אין הברכה שורה במה שעיניו רואות

ובעל ה"תוספת יום הכפורים" (יומא עז) באר זאת על פי מה שכתבו חז"ל בצנא"ת רבי אליעזר הגדול (ארחות חיים סימן י'), שאם האדם נוגע בעיניו לפני נטילת ידים שחרית, אין הברכה שורה במה שעיניו רואות בכל אותו היום, ולכן אם באותו יום הוא יסתפל על שונאו - שונאו ימלט ממנו, ואם הוא יסתפל על אוהבו - אוהבו יפול. כי על ידי שנגע בעיניו לפני נטילת ידים של שחרית, עיניו נזקקו בנגק רחני, שהיכן שהוא מסתפל - הוא יזיק לאחרים חס ושלום.

ועל פי זה באר בעל ה"שגרי מנחה" על צנא"ת רבי אליעזר הגדול, מדוע פה התמירו חז"ל בכך ואמרו שמוטב לאדם שיקצץ את ידיו ולא יגע בעיניו לפני שנטיל את ידיו בבקר, וזאת מפני שכתבו חז"ל (בבא מציעא קז), שתשעים ותשעה אחוזים מתים על ידי עין הער, ורק אחד מת כדרך כל הארץ, ולכן עדיף לאדם שיקצץ את ידיו ולא יגע בעיניו לפני נטילת ידים של שחרית, כדי שלא יזיק בעיניו את הבריות, חס ושלום.

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
19:10	18:30	17:19	ירושלים
19:07	18:32	17:35	תל אביב
19:08	18:30	17:27	חיפה
19:10	18:32	17:37	באר שבע



הבן איש חי

ספר 'פסקי בן איש חי' | הלכות שבת

סימן שי"ב מוקצה למצוות

סוכה ונויה אסורים לבני חוצה לארץ להנות מהם גם בתשיעי שהוא יום שמחת תורה, והוא הדין דאסור לטלטלם. ויזהר כל ימי המועד לבטלי יקח מן הסוכה אפילו קיסם לחצוץ בו שיניו, בין מהסכך בין מהדפנות.

אתרוג מותר בטלטול [בשבת שבתוך חג הסוכות] ודראוי להריח בו. פירוש אם יש פרי אחר שמברך עליו הנותן ריח טוב, אז יריח גם באתרוג. אבל האתרוג בעצמו לא יוכל לברך, משום ספק ברכות.

אתרוג בשביעי אסור, שהרי הוקצה לכל שבעה. ואפילו נפסל אחר שעשה בו מצוה, אסור כל שבעת ימים. ובשמיני עצרת מותר לבני ארץ ישראל. אך בחוץ לארץ (אסור) שעושים שני ימים טובים של גלויות, אסור אף בשמיני, ומותר בתשיעי שהוא יום שמחת תורה לדירון. ואם יום שמיני עצרת חל בשבת, יש אוסרין האתרוג לבני חוץ לארץ גם בתשיעי שהוא אחד בשבת.

נגיעה בלא נדנוד אסור, ולכן אסור להוסיף בר שמן. מיהו מותר להדליק פתילה משלהבת דנר שבת לצורך שבת, כיון דאינו נוגע בפתילה של נר שבת.

סימן שי"ג

טלטול דלת וחלון והמנעול בשבת [ובנין בכלים]

ארובה שבגג שפתוחה בתוך הקרוי, מותר לפרוס עליה סדין בשבת בשביל השמש או הרוח דאין זה אלא תוספת אהל. מיהו אם יש לארובה זו פקק שאינו עשוי להפתח תדיר אלא רק לעיתים רחוקים, אסור לפקוק בשבת, אף על פי שפקק זה מותר בטלטול, משום כיון דאינו עשוי להפתח אלא לעתים רחוקים מחזי כמוסיף על בנין, הן בארובה שבגג הן בחלון שבכותל.

בשו"ת מהר"י הלוי ז"ל נשאל, ביום הכפורים אירע שהיה מת בבית אחד סמוך לבית הכנסת, והיה לבית ההוא חלון פתוח אל הבתים הנוגעים באהל לבית הכנסת, אם יש צד היתר לכהנים להכנס ולהתפלל ביום הכפורים בבית הכנסת ההוא כמה שיסתמו החלון בענני שלא תעבור הטומאה משם, או לא. והעלה להלכה, אף על פי שעושים הסתימה אחר שמת המת, מהני להכנס הכהנים בטר הכי. אך אסור לעשות כן בשבת או ביום הכפורים משום דהוי כמתקן, שהרי בסתימה זו מטהר ומתקן הבית הזה שיוכלו הכהנים להכנס בו מעתה. אך הרב מגן אברהם הביא דברי מהר"י הלוי וחלק עליו, דסבירא ליה דאין כאן איסור משום מתקן. ובאמת מלבד דמהר"י הלוי ז"ל אליהם כוחו טפי שהוא קדמון יותר מן המגן אברהם, הנה רבים מן האחרונים שהסכימו עם מהר"י הלוי ז"ל להריא, והגם דאיכא מן האחרונים שהסכימו עם המ"א, עם כל זה ודאי אין לסמוך להתייר נגד סברת האוסרין.

אמרו ז"ל שמן הנותר מליל שמיני של חנוכה עושה לו מדורה ושורפו, דאסור להנות ממנו דהוקצה למצותו. ומקשים מאי שנא מעצי סוכה ונויה דשרי אחר [החג] ליהנות בהם. תירץ הלבוש דשאני סוכה ונויה והאיל ודרכן להשאיר אחר החג, אף על גב שהקצה אותם בפירוש לשם סוכה, על כרחך לא היה דעתו מתחילה להקצות אותם לגמרי, אלא למצותן תוך ימי החג דוקא. אבל שמן ופתילה של נר חנוכה שעשוין להתבער לגמרי, כי יהיב להו בנר, מקצה דעתו מהן לגמרי למצותן, דאין אדם מצפה מתי הכבה נרו, הלכך אם נשתיירו הרי הן אסורין שהקצה אותם למצותן לגמרי. ואמרי בינה חידוד בד"ת שאלה ק"ב, ואם תאמר גם בנר שבת נימא הכי, התם שאני, דעיקר מצותו שיהנו ממנו אפילו בעת [שאינו] [מצותו].

אמרו ז"ל עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביום טוב, מרבה עליהם עצים מוכנים ומבטלים. ומקשים אם כן למה אמרו ז"ל בשמן הנותר מליל שמיני של חנוכה, דאסור להוסיף עליו לבטלו משום דהוקצה למצוות. ותייצו הפוסקים גבי תנור שאני, דאין אדם נהנה מהם אלא עד אחר ביעורם ואין האיסור בעולם. אבל גבי שמן, עיקר הנאתו בשעה שהוא דולק, שהשמן עוודנו קיים ואסור.

אסור ליגע בנר שבת שבירכו עליו אחר שהודלק, מפני שהוקצה למצותו, אף על פי שזה הנוגע לא יקיבל שבת דדיין דמותר לעשות מלאכה. ואפילו

ספר חרדים

פרק סו [תשובה ה'] | דברי פבושין

לא יתכן לעבד להתנהג באדנות אלא תדיר ורזי, ולא ישלח לעשות על ידי אחרים פי אין זה כבוד המלך. גם לא יהיה עצל במלאכתו, פי חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתעבב (משל כב, כט), לא כן העצל. וכל המתנהג באדנות או עצלות, תרי פרק על מלכות שמים מעליו, ועבר על מקרא שכתוב (ויקרא כה, נה) 'פי לי בני ישראל עבדים', ועל זה צוה התנא (אבות פ"ה מ"ב) דגוי עו פנמר וקל פנשר רין פצבי וגבור פצרי לעשות רצון אביך שבשמים.

כן אדם, שא עיניו השמימה לנוטה שמים פיריעה, ומאיר לארץ ולדברים עליה אדון הבינה יתברך. ולא תזון מלפניו בדרך, בשבחה ובקומקום, פי הפל צופה, לכן תדיר מפניו תבהל, ורתע לפתח פיה נגדו יתברך.

כן אדם, דבר גדול דבר התנא רבי יוסי (שבת קיח, ב), ממי לא אמרתי דבר וחרותי לאחורי, פי ההפך דומה למי שאינו משנה כבוד המקום פכבוד הבריות, פרשעים שהיו במחשף מעשיהם אמר מי רואנו ומי יודענו.

כן אדם פשתפל ולא תבל ותאמר חטאתי, בין למי שמבדך ומקטינך, ובין לקרוביך או רצף המרחיקך, תשמח כאלו הרנות מאה זיהובים, שהרי אלו סורין ממך קין עונך (ברכות ה, א), ששהי אמרו (ראה ברכות סב, א) אגרא דיסורין שתיתקתא. וכשתקעס, לא די שלא הרנות אלא שהפסדת, והוספת פשע על חטאתיך, הינו דאמרו חז"ל (שבת פח, ב) שמחיים ביסורין, פי ודאי יש לשמת בהם יותר ממוצא שלל רב, ודוק שהפסדו זה גבי עלובין ואינן עולבין שנגרא הסבלנות יסורין, וכן פירש הקסיד רבי יוסף יעבץ.

כן אדם לא תענה בריב, בדבור או במעשה. גם במחשבה לא תדינהו לכף חובכה.

ספר חסידים

סימן קמ"ט

והיה ביום הששי והכינו (שמות טז ה) מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת מאד מאד יש לו לאדם להיות וריו לתקן צרכי שבת ומיהו וריו כדאם אשר שמע כי המלכה באה ונתאכנסה בביתו או הכלה וכל בני חבורתה באים אל ביתו מה הוא עושה שמוח שמחה גדולה ואומר כמה עושים לי כבוד גדול אשר באו בצל קורתיו ואומר לעבריו תקנו הבית ופינו אותו וכבודו אותו ותקינו המטות מפני כבוד הבאה ואני אלך לקנות להם בשר ודגים מה שאוכל להשיג לכבודם הוא עצמו טורח בתיקון מאכל אפי' היו לו אלף עבדים ומי לנו גדול משבת שהיא כלה ומלכה והיא קרואה ענוגה על אחר כמה וכמה שיש לו לטרוח ולהיות בעל הבית עצמו מתקן אפי' היו לו מאה עבדים כרבה דמלא שיבוטא :

סימן ק"ג

אל יכנס אדם לשבת כשהוא מעונה לפיכך אין להתענות בע"ש סמוך להדלקת הנר יטעום תבשילו והזוכה מתענה ומשלים :

סימן קנ"א

קרוב אתה בפייהם ורוחק מכליותם (ירמיהו יב ב) אלו בני אדם המוציאים חטא ונבול פה או דבר רע על חבריהם בכונה ואומר המקום ימחול לנו ואינם במעלת היראה כי אינם יראי חטא ולא שבט אלהים ואימתו עליהם שיוכלו להעמיד את עצמם שלא להוציא מפייהם הדבר הרע וכמדומה בעיניהם שהוא מוחל להם באמרם הצור ימחול לנו לא יאבה ה' סלוח לו כי הם יודעים אותו ומתכונים למרוד :

סימן קנ"ב

רצונו של אדם זהו כבודו ואפי' לכבוד אב ואם שאל"כ אפי' צדיק גמור לא יוכל להנצל מן עבירה כיצד אביו ואמו וישיטו לו הכוס או יזגו וכמה דברים שאין אדם יכול להשמט מהם ולכן טוב הוא לכל יראי ה' שימחלו לבניהם את כבודם אף בלי ידיעתם כדי שלא להענישם כי הא דרב הונא קרע שיראי באפי רבה בריה להקניטו לראות אם יכעוס ומחל לו :

למה התכוון אברהם?

בפסוק ויאמר במה אדע כי אירשנה (בראשית טו, ח). ולכאורה מן התימה על צדיק כאברהם אבינו עליו השלום אשר בטח באלהים באמת מבקש אות או מופת על דברי ה'. ועוד אמרו במה אדע כי אירשנה הוה ליה לומר במה אדע כי תתן את הארץ כי כך היה הבטחה השם יתברך אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ. ועוד מה תשובת השם יתברך ידוע תדע כי גר יהיה זרעך כו', ואחר כך יצאו ברכוש גדול ואתה תבוא אל אבותיך בשלום, אם כפי פשוטו שהגלות היה על שחטא ואמר במה אדע כי אירשנה, מה זה ידוע תדע, ולא רמו לו כלל שחטא במה ששאל לו אות. ועוד הבטחה ואתה תבוא אל אבותיך, שהבטיח לו שיבוא אל מקום תרח אביו הוא תמוה, ואפילו לפירוש רש"י שעשה תשובה מכל מקום האבות אשר המה רגלי המרכבה יהיו במדריגת תרח הוא תמוה.

חידושים לפרשה



ואתה תבוא אל אבותיך

ואחר אשר בארנו כי תרח אינו נקרא כלל אב של אברהם אבינו עליו השלום רק זאת המחשבה שיתגלה אלהותו ויתקדש שמו הגדול הוא אביו של אברהם אבינו עליו השלום וממנה ירש את הארץ כמו שכתוב ידוע תדע וכו' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, שאז נתגלה אלהותו ונתקדש שמו. וידוע תדע לשון התחברות וזהו המדה אביו של אברהם אבינו עליו השלום אמר השם יתברך ואתה תבוא אל אבותיך בשלום, כלומר אל זאת המדה שיתקדש שמו הגדול אשר הוא אבותיו של אברהם אבינו עליו השלום אליה יבוא בשלום ויתחבר בה שיתקדש שמו הגדול בימיו תמיד ועל זה המדה נאמר אל אבותיך בשלום ולא על תרח ומה שאמרו חכמינו ז"ל תרח עשה תשובה בימיו, לא שבא אברהם אבינו אל תרח אביו בעולם הבא רק שקשה לחכמינו ז"ל כיון שהבטיחו ואתה תבוא אל אבותיך בשלום שיתקדש שמו הגדול וקידוש שמו הגדול הוא אבותיו של אברהם אבינו עליו השלום כאשר בארנו כיון שהבטיחו שיתחבר בזה העולם שיתקדש שמו הגדול תמיד אשר הוא אביו כמאמר הכתוב ואתה תבוא אל אבותיך, וקשה לחכמינו ז"ל הלא אביו היה רשע ואין זה קידוש השם וגם עשו היה רשע ואין זה קידוש השם לכן אמרו חכמינו ז"ל שעשה תרח תשובה בימיו והיה קידוש השם ועשו לא יצא לתרבות רעה שלא יהיה חילול השם רק קידוש השם אבל אבותיך לא נאמר על תרח רק על המדה הזאת לכן נאמר תקבר בשיבה טובה, שלא יצא עשו לתרבות רעה שלא יהיה חילול השם רק הכל קידוש שמו הגדול ואל תתמה על החפץ על אשר כתבנו שתרח אינו נקרא כלל אב של אברהם אבינו רק אב של אברהם אבינו זה המדה שיתקדש שמו הגדול והיא הוציאה את אברהם אבינו עליו השלום לעולם כי כן אמרו חכמינו ז"ל (יבמות מח:): גר שנתגייר כקטן שנולד דמי, ואין לו חיות כלל אפס הרוחניות מהלובן ואודם שנותן אביו ואמו בו, כי בכל וולד הגם שהנשמה מאת הבורא יתברך הרוחניות מלובן ואודם הוא מאביו ואמו אבל גר אין בלובן ואודם שלו שום חיות מאביו ואמו ואינו נקרא כלל על שם אביו שהרי גר מותר באמו ובאחותו דבר תורה רק כדי שלא יאמרו באנו מקדושה תמורה כו', שמע מינה שאינו נקרא כלל על שם אביו הגוי ואין בו כלל חלק של אביו מכל שכן שאברהם אבינו עליו השלום אינו נקרא על שם תרח אביו.

{ קדושת לוי | רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א }

נצור לשונך מרע



הלכות ורכילות עיוור ב

ואם כבר נשתתף עמו מצד שלא היה מפיירו, וזה מפיירו בעצם טבעו ונכל, תלוי בזה, אם הוא יודע שדבריו לא יתקבלו לפניו, רק לענין לחוש לבד, דהיינו, שלא יסמך עליו מעשה בעניני העסק ונאמנות החשבונות מכל וכל, רק גם הוא ישגיח בקל ענין וענין, כדי שלא יבוא לידי הפסד, צריך לגלות לו, אף גם בזה צריך לחזק מאד, שלא יתסור הפקדים הנל בעסקי א'. אָבָל אם הוא רואה, שדבריו יתקבלו מאד לפני השומע, ועל ידי זה יבוא הפסד ממש להשקנתו, דהיינו, (א) שיכשל מעצמו השתפות שעמו או שאר עניני הַזֶּק, (ב) אסור לגלות לו. (ג) שיבטל מעצמו. פירוש, בלתי רשות בית דין. (ד) אסור לגלות לו. דבאחד בודאי הוא עושה עוולה בסיפורו וכנ"ל, ואפילו אם שנים יודעין את הענין והוא ג"כ אסורין לספר לו מצד הדין (לבד מה שיש בזה מסייע ידי עוברי עברה וכנ"ל בסוף ס"ב) כי לפי האופנים העיקריים שצריך להיתר זה הוא שיהא על פי דין ג"כ ככה (אם היו באים אותם המספרים והעידו דבריהם אלו בבית דין) כמו שעושה עתה האיש שמספרין לו ע"י סיפורם, ואילו בענין זה קשה מאוד לצייר לדינא שאם יעידו עדים על אחד שלא חשש בפעם אחרת לממן אחרים תתבטל ע"ז השותפות שעשה עם אדם אחר כל זמן שלא נראה עתה בעסק הזה עולה עליו, על כן סתמתי הדברים בפנים לאיסור. ואם איתרמי שאופן ידיעתם עליו במה שהתנהג עד עתה בממן אחרים, הוא בענין שאם היו באים דבריהם אלו בבית דין היתה מתבטלת השותפות מצד הדין ע"ז, יהיה בזה הדין ככל הכללים שכתבנו לעיל בסעיף א' וב'. וכן הדין אם רואים עתה שמתנהג בשותפות באופן שיהיה לבסוף הפסד גדול לשותפו, ושותפו אינו יודע מזה, ואילו היה יודע לא היה מתרצה לזה, שייך בזה גכ כל הכללים הנ"ל, ועיין היטב בסעיף ב' בפרטים שכתבנו שם. (באר מים חיים)



הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות עמוזות
 "בצדקה תפוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלפלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה לילודת ולתנוג
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים



חיווק אמונה וביטחון

לבטוי של לוט

"ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן ויסע לוט מקדם", תניא רבי נהוראי אומר, אין לך אדם מתוך כלל הכרכים יותר מסדומיים, שכן מצינו בלוט שחזר בכל ערי הככר ולא מצא מתונה כסדום, ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן, ויסע לוט מקדם, ויפרדו איש מעל אחיו, הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר אי אפשי לא באברהם ולא באלקיו.

כל הענין הזה של יציאת לוט מארצו והליכתו עם אברהם, אפשר לראות בזה נסיון קשה בדיוק כמו של אברהם "לך לך מארצך", גם הוא השאיר בארצו את קרוביו ועזב הכל ונמשך אחר אברהם, ומה גם שלא נצטווה. וכן ביאר הספורנו ז"ל "וימתו תרח בתרן", ולא השתדל להשיג מהש כיוונו להשיג בנסעם מאור כשדים, מה הם ניסו להשיג? הם ניסו להשיג הגעתם לכנען, ולא בא כלל אצל אברהם בהיותו בארץ כנען בקראו בשם ה', עם כל גדולת שמו אז, אברהם כבר התפרסם שמו בכל העולם ואבא שלו לא בא אפילו לכנען לראות אותו בשיא, כשהגיע אליו. והיפך זה עשה לוט זמן מה והמשיך עם אברהם, ולכן זכה הוא וזרעו בחלק ממתנות אברהם, ולא זכו לזה שאר צאצאי תרח הקרובים לאברהם, עד כאן לשון הספורנו.

ובכן כל התחברותו של לוט אל אברהם היא נושאת על עצמה אופי של התמסרות ורעיון הקדושה, ונכונות לנסיגות בהשתדלות להשגת האלוקות, וראוי הוא לוט לכאורה לשבת. אבל דא עקא, שההשתדלות מצידי של לוט היתה חולפת וזמנית, מתחילה לשעה ונפסקת ושוב מנצנצת, עד שהוכר שתפקידו של השגת האלוקות בדרכו ושיטתו של אברהם אבינו ע"ה ממנו והלאה מכל הבחינות.

והנה הגיעה שעת ההכרעה והפירוד, ולא דוקא מצידי של לוט אלא גם מצידי של אברהם, כי נוכח שהנסיגות לא יהיו לו ללוט שלבים בעלייתו בקודש. הנסיגות זה שלבים בדי"כ בעליה בקודש, אצל לוט זה לא יעבוד, אלא זה יהיה לו יסורים והתלבטות מרע לטוב, מטוב לרע ללא תועלת והישג, ודיברו איתו גלויות, "הפרד נא מעלי", איך אומרים באידיש, כליני. אמנם זעיר פה וזעיר שם משיג לוט עליה ומתורמם לשעה, אבל הידידות גורמות לו אכזבות מרות. הגשם העכור והישיגי האלוקות משמשים אצלו בערבוביה, ז"א הגשם העכור הכיונה לגשמיות העכורה, הגסה, חיפוש אחרי הגשמיות, היא גורמת לו לערבוביה עם ההישגים של האלוקות שמדי פעם הוא זוכה להם, ואז הוא ללא כל החלטה להכריע לצד הטוב ולהיאחז באור החיים, הוא לא מסוגל להכריע.

ולוט זה, אחרי שנפרד מאברהם, היה הולך וכוכה הולך ומתייסר, כי מעט השגות שהשיג בהיותו בצוותא את אברהם, לא הרפו ממנו. ז"א אחרי שהוא נפרד מאברהם אז הוא לא שקט ולא שלו, היה לו בכי ויסורים, ממה? מאותן השגות שהוא כן השיג והם לא הרפו ממנו. ומידי פעם בפעם היה לו למזכיר עזון נפילתו, בכדי להשתחרר מהעיניים האלה חיפש לוט מפלט ומחסה, מקום מתון ושקט, שסערת ליבו ומאור פניו של אברהם תדעך ותשקוט כליל, וחיפש בכל ערי הככר

ולא מצא עד הגיעו לסדום. סדום היתה עיר מתונה שאין דוגמתה, והסדומיים היו מתונים שאין דוגמתם. מתינותם של הסדומיים היא במוכן המגונה והירוד ביותר, הם היו אבירי לב, לא רגישים לשום סבל וצער ומחשבה אנושית טהורה, אדישים וקריים למראה רצח, וכל מעשה תועבה, אלה הסדומיים כבר כבשו את כל זיקי יצום הטוב ואינם מתפתים ואינם מתבלבלים כלה אפילו למדרות בלב, אין להם תביעות מוסריות שצפות ועולות מידי פעם. אפילו בליבוניהם של הרחוקים מה' ותורתו, הללו כבר טמטמו ועקרו משורש ליבם כל מידה נכונה וכל ניצוץ של אמת. לא בכדי אומרים היום, אנחנו יורדים לסדום. כי כשמגיעים לסדום יורדים, ורק היורדים הולכים לסדום. ובהגיעו, כשהגיע לוט לאותה איריה של סדום המתונה, שוויץ של ארץ ישראל דאו כי היא היתה עשירה מאד לאין שיעור, קיוה שכאן ימצא לו נופש ממצוקת נפשו. לסדום לא הגיע אליו עוד דמות דיוקנו של אברהם, ככה קיוה, שכאן בסדום הוא הגיע אל המנוחה, ואברהם ואלקיו לא יפריעו את מנוחתו ושלווה נפשו. אבל טעות גדולה טעה לוט, הוא לא ידע מהרשימות הקדושות שנרשמו בנפשו בהשפעת אברהם, אלה לא יעלמו ולא ירדו לטמיון עד נצח, זה חקוק בו לא יעזור. אלה יצירות שמימיות, ואפילו אם זעירות ביותר, לא יכולות להבטל כליל אפילו באיירה של סדום. וכעבור תקופה קצרה צפו ועלו ממעמקי נפשו הגעגועים הנוראים והעזים למעשה חסד, ולהכרת אלוקות שירש מאברהם. מתענה ומתייסר, ואינו יכול לקבל על עצמו מרוחם של אנשי סדום, קשה לו ההסתגלות הגמורה למנהגי המקום. וכיון שהכריזו אנשי סדום ואמרו, כל מי שהוא מחזיק בפת לחם עני ואביון ישרף באש, כל מי שנתן צדקה לעני ישרף באש, היה מתירא לעשות ביום ועשה בלילה, אבל עשה, ועשה בלילה. כמו שכתוב בפרקי דרבי אליעזר כ"ה, ולבסוף היה צריך לברוח משם ושוב היה לו להמצא בצל כנפי אברהם המציל אותו, ומתעוררת השאלה, אם כן מה הרווחת לוט, מה הרווחת בכל שנות ההתלבטות כשנפרדת מאברהם ומאלקיו, הרי סוף סוף לא התמזגת עם השחיתות של סדום לגמרי, סוף סוף מוכרת היית לברוח מסדום הבורעת. התורה מגלה לנו כאן את דמותו של לוט, זהו האדם הטועה השונה ופורש, יש הרבה לוטים. ואשר חשב שעוד מעט והוא יצליח להסתדר מחוץ לחיי התורה, הוא רק יצא לתקופה אחת ככה להירגע, לעשות קצת כסף ואח"כ הוא יחזור והוא ימצא כבר את המזיגה של מעט ריח תורה עם הרבה מחיי עולם הטבעי, והוא מפליג לחשוב שעי" הנהגה כזו גם יקדש שם שמים בדרכו וישפיע על כל בני האדם שייפגש נעם מרוח התורה והמוסר שבו, ועל ידי התערבותו עם אנשי העולם יפיה בהם רוח ונשמה מוסרית.

מה הסוף יהיה? שהוא נמחק ונדרס כאסקופה הנדרסת לרגלי החיים הזועפים והסוערים. ובמקום למשוך אליו בני אדם, הוא נמשך אחרי דעות ומעשי הוואי שלהם, בא ללמד ונמצא למד ומושפע מהם. ואחרי שהוא זוכר את תקופת תמימותו שהוא היה אז שלם בדרכו עדיין, הרי הוא מתלבט ומוכרח לברוח ולשבו למקומו הראשון, כי העולם הוא ים זועף ושוטף כל מידה יקרה, טוב יותר לא להפסיק ממשנתנו,

מתוך הרצאתו של בכור הרב אמנון יצחק שלי"א
בבית מדרש קהילות פז, בני ברק
בתאריך 16.10.2013
לשמיעת שיעורים והרצאות חיינו (גם מטלפון כשר)
02-3724787

<p>לרפואה שלמה רחל בת איבונה יסמין בת אביגיל מלוך ניה בת שרה</p>	<p>לזיווג הגון מהררה אבנר מואיז בן משה שלומי בן רינה אבנר מואיז בן משה</p>	<p>לעילוי נשמת קידנו ברק בן זייתה, יעקב בן עזיזה דוד בן רבקה</p>	<p>לעילוי נשמת זייתה בת סהלה היוט בת סמו חנה בת רומיה ע"ה</p>
<p>לעילוי נשמת ציון בן יהודה אבנר בן יהודה אפרים בן שושנה</p>	<p>להצלחה למוסדות 'לדעת חכמה ומוסר'</p>	<p>לרפואה שלמה מהררה מינה בת סימה יוחאי בן סילביה שרון תמר בת שלמה</p>	<p>לעילוי נשמת יוסף בן דונטה יוסף בן שושנה ימיני</p>